

Skulpturen FUNDAMENTALISM
Dialogprojektet ABRAHAMS BØRN
af JENS GALSCHIØT
<http://fundamentalism.dk/>

UNDERVISNINGSMATERIALE TIL
HISTORIE

Udarbejdet af UCL

Link til præsentation: cfmlink.dk/76

Præsentation af forløbet om fundamentalisme ud fra ”Abrahams børn”

Jens Galschiøts skulptur *FUNDAMENTALISM* er udgangspunktet for det tværfaglige undervisningsforløb om ”Abrahams Børn”. ”Abrahams Børn” er et kunst- og dialogprojekt, der sætter fokus på jødedommen, kristendommen og islam, som alle tre har Abraham som stamfader. Forløbet trækker eleverne ud af klasseværelset og lader dem få en æstetisk oplevelse via et kunstværk, som dermed trækkes ind i klasseværelset og giver eleverne et sanseligt udgangspunkt for undervisningen.

Skulpturen er ifølge Galschiøt tænkt som kunst til eftertanke og dialog. Med sine 3,4 meter høje og 14 tons tunge støbninger af i alt 8000 eksemplarer af de tre hellige bøger (Bibelen, Toraen og Koranen) er skulpturen monumental i sit udtryk. Fundamentet udgøres af 28 skærme, der i alt viser 600 citater fra de tre helligskrifter. På ydersiden af skulpturen finder man de lyse (humanistiske) citater, på indersiden de mørke (antihumanistiske). Pointen er, at de tre religioner er fælles om både de lyse og de mørke sider.

Undervisningsforløbet skal hjælpe eleverne til at bevæge sig fra en æstetisk, før-analytisk oplevelse af kunstværket og hen mod en sproglig, reflekteret forståelse af et komplekst emne, nemlig fundamentalisme. Ifølge kunstneren er det et emne, som har en tendens til at ende i ufrugtbare og skingre debatter, der mere går ud på at positionere sig end på at have en åben dialog. Så ender det i ”dem” og ”os”. Hele formålet med kunstværket og med undervisningsforløbet er at skabe forståelse og fordomsfri dialog mellem mennesker med forskellig kulturel baggrund og forskellige holdninger.

Eleverne bevæger sig fra kunstværkets konkrete beskaffenhed til citaterne fra de tre hellige skrifter og videre til andre citater, tekster og billeder, som tematiserer og udfolder begrebet fundamentalisme inden for fagene historie, kristendomskundskab, engelsk, samfundsfag og billedkunst. Eksempler på spørgsmål i forløbet er:

- Hvordan kommunikerer vi hhv. positivt og negativt om og med andre?
- Hvorfor har vi fordomme om mennesker, som er anderledes end os selv?
- Hvordan udtrykker sprog fundamentalisme?
- Hvad er forholdet mellem religion og fundamentalisme?
- Hvad er ytringsfrihed, og bør ytringsfrihed begrænses? Hvorfor/hvorfor ikke?

Oversigt over forløbet om fundamentalisme og ”Abrahams børn”

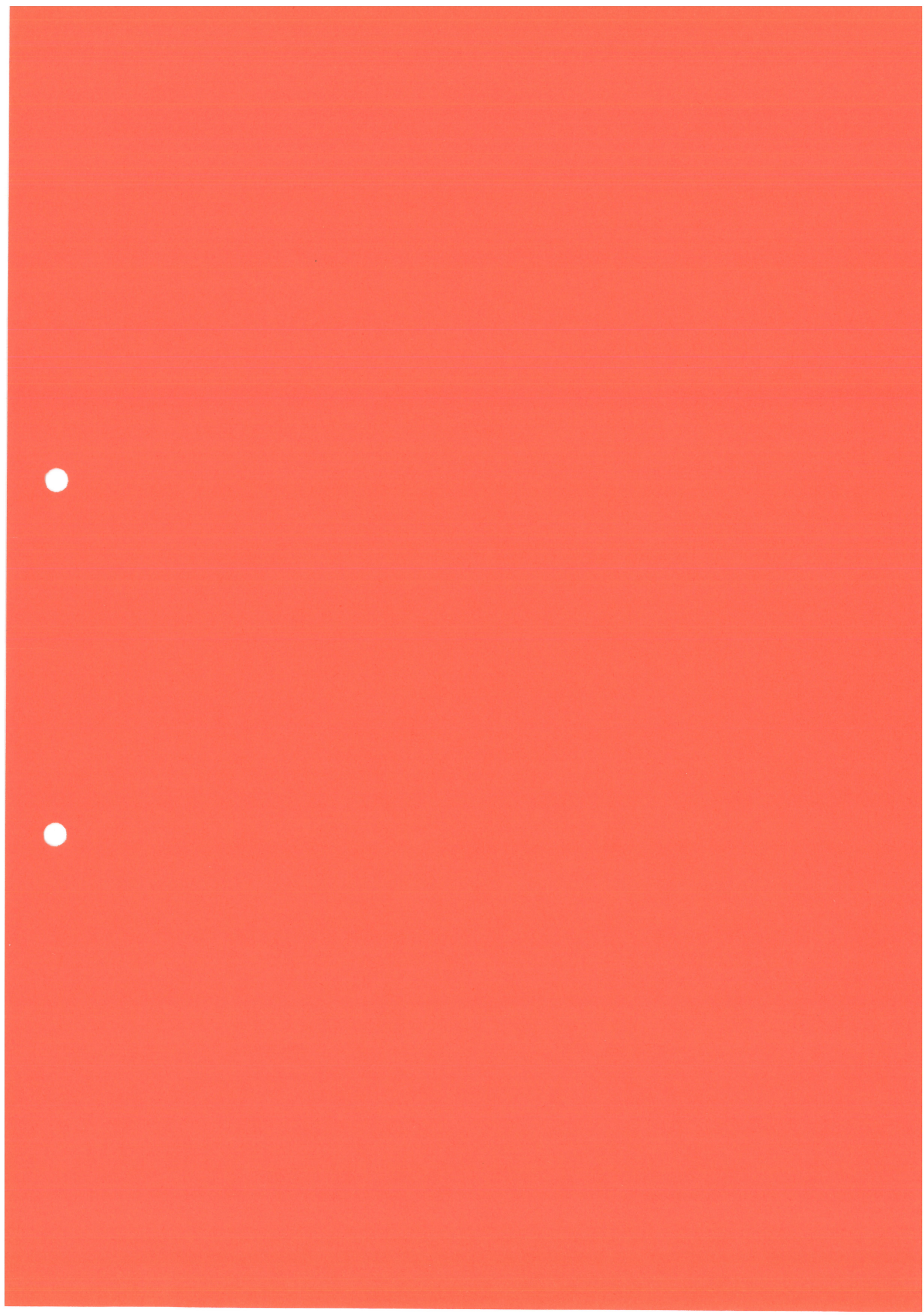
Oplevelsestur til <i>Abrahams børn</i> (2 lektioner)			
Bearbejdning af oplevelsesturen (2 lektioner)			
Historie	Samfundsfag	Engelsk	Kristendomskundskab
Muhammedkrisen 1: Handlingsforløb	1 Fundament og fundamentalisme	Sprog og kultur Tematisk ordforråd	Hvem var Abraham?
Muhammedkrisen 2: Personer	2 Eksempler på fundamentalisme i samtiden	Sproglig bevidsthed Diskussion og tolkning	Hvem er hans børn?
Muhammedkrisen 3: Kontrafaktisk historieskrivning	3 Samfundstyper og fundamentalisme	Sprog skaber virkelighed Lytte- og læsetekster	Tekst og tro i tre verdensreligioner
Muhammedkrisen 4: Dilemmaer i krisen	4 Roller og religion	Holdninger i sprog Citatdebat	Bogstav og tro hos Luther
Menneskerettigheder og Holocaust	5 Menneskerettigheder – frihed og grænser	Sprog til forsoning Rollespil	Luthers tekster mod jøderne og andre vantro
Afslutning (6 lektioner)			

Forløbet er tænkt som et tværfagligt forløb i fire faglige søjler. Søjlerne kan stå for sig selv, og flere søjler kan forbindes med hinanden samtidigt. Der kan således gennemføres både tværfaglige og monofaglige forløb med afsæt i materialet. Vælger man ét af forløbene ud, kan man med fordel inddrage elementer fra ét eller flere af de andre. Fx er begrebsafklaringen i starten af samfundsfagsforløbet og begrebs- og citatøvelserne til engelsk nyttige i alle forløb, og man kommer ikke uden om at inddrage den indledende del af forløbet i kristendomskundskab. Omvendt kan starten af engelskforløbet udelades, hvis engelsklæreren vælger at tage med på den fælles oplevelsestur, hvor flere af spørgsmålene så kan oversættes til engelsk.

Uanset graden af tværfaglighed indledes og afsluttes forløbet med de samme aktiviteter, der knyttes direkte an til kunstværket. Aktiviteterne forudsætter, at skulpturen er opstillet i nærheden af skolen, sådan at lærere og elever kan se og undersøge kunstværket – eller at eleverne har mulighed for at aflægge Galschiøts værksted et besøg. Her står skulpturen, når den ikke er opstillet rundt omkring i landet.

De forskellige delforløb er inddelt i undervisningsgange, der varierer i omfang, hvorfor der ikke er sat lektionstal på dem. Nogle af gangene vil skulle strækkes over mere end én lektion. Det beror på en konkret vurdering af læreren. På de næste sider får du en kort præsentation af forløbets forskellige elementer.

Materialet er fremstillet af Michael Greis Andersen (kristendomskundskab), Lars Birkekjær Hansen (samfundsfag), Helle Libenbolt (engelsk), Henrik Ottosen (historie) og Keld Skovmand (kristendomskundskab og samfundsfag). Sidstnævnte har redigeret materialet sammen med Helle Libenbolt. Arbejdet er finansieret af Anvendt Forskning i Pædagogik og Samfund og HistorieLab, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole. Størstedelen af forløbet har været afviklet og approvet i tre 8. klasser på Petersmindeskolen i Vejle. Skolen havde det pågældende skoleår lektioner af 60 minutters varighed, hvilket har haft betydning for den konkrete planlægning af forløbene.

Introduktion til historieforløbet - læreren:

Fundamentalisme, Muhammedkrise og menneskerettigheder

Historieforløbet 'Fundamentalisme, Muhammedkrise og menneskerettigheder' tematiserer og udfolder begrebet fundamentalisme gennem arbejdet med indholdsområderne 'Muhammedkrisen' og 'Menneskerettighederne'.

Fundamentalisme og fundamentalister har i historien skabt flere både nationale og internationale konflikter. Siden årtusindeskiftet kan man nævne 11. september, Muhammedkrisen og flere terrorhandlinger både i Danmark og resten af Europa som eksempler på, at religion og især de tre religioner, som Galschiøts kunstværk *Fundamentalism* handler om, har været brugt som begrundelse for krigshandlinger og terror. Hvis man går lidt længere tilbage eller langt tilbage i historien kan man også nævne nogle konflikter, som har været båret af religiøs fundamentalisme. Eksempler på disse konflikter kunne være krisen i Mellemøsten, Trediveårskrigen/Den Westfalske Fred og korstogene.

Ved første øjekast kan det se ud til, at konflikterne skyldes, at religiøse grundopfattelser ikke kan mødes med hinanden, men fundamentalisme rækker ud over religion. 1. og 2. Verdenskrig kan nævnes som eksempler på konflikter, der udspringer af en national fundamentalisme og altså en anden form for fundamentalisme end den religiøse. Opgaverne lægger op til at bruge fundamentalisme begrebet i andre sammenhænge end den religiøse, og der spørges bl.a. til om man kan tale om en 'ytringsfrihedsfundamentalisme' i Muhammedkrisen.

Flere af konflikterne efter årtusindeskiftet er ofte blevet beskrevet som sammenstød mellem civilisationer, jf. S.P. Huntingtons bog *The clash of civilizations* eller som sammenstød mellem fundamentalismer, jf. *Fundamentalismernes sammenstød* af Tariq Ali. I de følgende forslag til historiefaglige undervisningsaktiviteter tages der udgangspunkt i, at det hverken er civilisationer eller fundamentalismer, men mennesker der handler. Aktiviteterne understøtter dermed et af formålene med historiefaget, nemlig at styrke elevernes erkendelse af at være historieskabende, og af at begivenheder altid har baggrund i nogle beslutninger, som nogle mennesker har taget.

Det faglige udgangspunkt, der skal være med til at nuancere og perspektivere fundamentalismebegrebet historisk, er Muhammedkrisen og menneskerettighederne. I Muhammedkrisen indgår forskellige fundamentalistiske positioner, forskellige mennesker foretager nogle valg undervejs i krisen, som kunne have været anderledes, og eleverne får mulighed for at beskæftige sig med nogle af de dilemmaer, der var i krisen. En spændende sammenhæng mellem Muhammedkrisen og kunstværket *Fundamentalism* er, at Galschiøt blev spurgt, om han ville være med til at afbilde Muhammed. Han afslog og lavede sit kunstværk i stedet.

FN's verdenserklæring om menneskerettigheder er formuleret på baggrund af den nationale fundamentalisme, der blev brugt som begrundelse og legitimering af holocaust og folke drab under 2. verdenskrig. Menneskerettighederne er formuleret i et forsøg på at forhindre en

gentagelse, og eleverne får med udgangspunkt i opgaver om menneskerettighederne og holocaust mulighed for at nuancere fundamentalismebegrebet, og de får mulighed for at bruge deres tilegnede viden fra opgaverne om Muhammedkrisen i nye sammenhænge.

Opbygning

Elevmaterialet om Muhammedkrisen består af opgaver og aktiviteter, som er fordelt over 4 undertemaer af forskellige længde. Forud for aktiviteterne bør eleverne have arbejdet med fundamentalismebegrebet og være bekendt med, hvad fundamentalisme er, jf. de første lektioner i samfundsfagsforløbet.

I de to første undertemaer arbejder eleverne med, hvad der faktisk skete i Muhammedkrisen, og de får mulighed for at arbejde videre med deres forståelse af, hvad fundamentalisme er, hvordan krisen udviklede sig, og hvem der kan kaldes ”fundamentalist” i forløbet.

I stedet for udsendelsen ”Bomben i turbanen” kan en tidslinje, som Kristeligt Dagblad har lavet, anvendes, eller eleverne kan i stedet for en tidslinje lave en billedcollage, der viser de væsentligste begivenheder.

Tidslinjen findes her: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/laeren-af-muhammed-krisen>

Billeder fra krisen findes her:

https://www.google.dk/search?q=m Muhammedkrisen+billeder&hl=da&rlz=1T4PLXB_daDK668DK668&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiV4M3j6IjUAhVEZCwKH XmKDBAQ7AkIQQ&biw=1366&bih=612

I det tredje undertema skal eleverne arbejde kontrafaktisk med Muhammedkrisen og arbejde med deres tolkning og forståelse af begivenhederne. De skal bruge den tilegnede viden til at formidle deres egne forståelser og tolkninger af krisens udvikling.

I det fjerde undertema skal eleverne forholde sig til nogle af krisens demokratiske dilemmaer. Ved selv at lave et dilemmaspil og ved at spille andres spil bliver eleverne sat i situationer, hvor deres viden og færdigheder fra forløbet bringes i anvendelse.

Der lægges op til, at eleverne anvender papirark og plancher i opgaverne, men tavle og padlet kan fint anvendes i stedet. Til tidslinjen kan programmet TikiToki anvendes (brug uni login):

<https://www.skoletube.dk/app/tikitoki>

Opgaverne om menneskerettighederne tager udgangspunkt i nogle billeder om holocaust og i formuleringen i menneskerettighedserklæringen om, at ’alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder’. Eleverne skal bruge fundamentalismebegrebet til at beskrive og reflektere over sammenhængen mellem fundamentalisme, holocaust og menneskerettighederne.

Materialer

Udpluk af temadokumentaren Bomben i turbanen (Hele udsendelsen har en samlet længde på 150 min): <http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000>

Tema fra Kristeligt Dagblad om muhammedkrisen. Mange forskellige former for artikler er samlet som et temanummer: se <https://www.kristeligt-dagblad.dk/laeren-af-muhammed-krisen>

Læserbrev i Kristeligt Dagblad: "Ytringsfriheden skamrides": <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/ytringsfriheden-skamrides>

Brevveksling mellem Bendt Bendtsen og Martin Schulz om udstilling af kunstværket foran EU Parlamentet: <http://fundamentalism.dk/europa-parlamentet-udstilling/>

Artikel fra SPIGEL Online kan være interessant:

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/installation-vor-europaparlament-keine-kinder-abrahams-a-1052524.html>

Skabelon til udarbejdelse af dilemmaspil findes på <http://historielab.dk/til-undervisningen/spil/dilemma-spillet-dk/>

Opgaver om fundamentalisme og Muhammedkrisen – til eleven

Den 30. september 2005 trykte avisen Jyllandsposten 12 satiriske tegninger af profeten Muhammed. Både i Danmark og i mange andre lande affødte tegningerne en ophedet debat om forholdet mellem ytringsfrihed og respekt for andre trosretninger, og debatten udviklede sig til en af de værste udenrigspolitiske kriser for Danmark siden 2. Verdenskrig. Både 5 og 10 år efter at karikaturtegningerne blev trykt, kunne de stadig få blodet i kog hos mange mennesker, og ifølge sikkerhedsekspertter bl.a. i PET (politiets efterretningstjeneste) er de en af årsagerne til, at Danmark i mange år har været et muligt terrormål og at havne, lufthavne, offentlige bygninger m.m. er blevet ekstra terrorsikret.

I Muhammedkrisen indgår forskellige former for fundamentalisme, forskellige mennesker foretager nogle valg undervejs i krisen, som kunne have været anderledes, og I kan få mulighed for at beskæftige jer med nogle spændende dilemmaer, som krisen indeholdt.

For at få et overblik over, hvad der skete under Muhammedkrisen, hvorfor krisen udviklede sig, hvor i forløbet krisen kunne have været stoppet, og hvem der kan udpeges som fundamentalister i forløbet, skal I se den del af udsendelsen ”Bomben i turbanen”, der handler om krisens forløb ca. 35 min fra 17.30-51.00) (brug uni login):

<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000>

Mens I ser udsendelsen om Muhammedkrisen, skal I udfylde nedenstående to skemaer.

Muhammadkrisen 1: Handlingsforløb, 3 lektioner

Opgave 1a: Hvad skete der det første år af Muhammedkrisen?

Opgaven løses individuelt.

Skriv de forskellige begivenheder ind i skemaet

Begivenhed 1
Begivenhed 2
Begivenhed 3
Begivenhed 4
Begivenhed 5
Begivenhed 6
Begivenhed 7
Begivenhed 8
Begivenhed 9
Begivenhed 10
Begivenhed 11
Begivenhed ?

Opgave 1b (løses individuelt): Hvem synes du, man kan kalde fundamentalist i Muhammedkrisen?

Nævn fire forskellige. Hvad kendetegner personerne?

Person 1

Hvordan kan man se, at personen er fundamentalist?

Hvordan kan man høre, at personen er fundamentalist?

Hvad gør personen?

Andre kendetegn?

Person 2

Hvordan kan man se, at personen er fundamentalist?

Hvordan kan man høre, at personen er fundamentalist?

Hvad gør personen?

Andre kendetegn?

Person 3

Hvordan kan man se, at personen er fundamentalist?

Hvordan kan man høre, at personen er fundamentalist?

Hvad gør personen?

Andre kendetegn?

Person 4

Hvordan kan man se, at personen er fundamentalist?

Hvordan kan man høre, at personen er fundamentalist?

Hvad gør personen?

Andre kendetegn?

Når I har set filmen, får I 15 min til at gøre jeres skemaer færdige.

Gruppearbejde 1: Hvad skete der under Muhammedkrisen? Lav en tidslinje over Muhammedkrisens forløb.

Klassen skal i fællesskab lave en tidslinje over de vigtige begivenheder det første år af Muhammedkrisen. Tidslinjen hænges op på væggen i klassen.

Klassen deles i seks grupper.

Gruppe 1 og 2 fremhæver de vigtige begivenheder i perioden september til december 2005.

Gruppe 3 og 4 fremhæver de vigtige begivenheder fra januar til april 2006.

Gruppe 5 og 6 fremhæver de vigtige begivenheder fra april til november 2006.

Brug jeres oversigt fra opgave 1a. Bliv i gruppen enig om de vigtigste begivenheder i jeres periode, og skriv begivenhederne på A4 ark - én begivenhed på hvert A4 ark. Hvad gør en begivenhed vigtig?

Klasseopsamling: De forskellige A4 ark hænges op på væggen. Gruppe 1 starter, og gruppe 2 supplerer. Hvilke begivenheder har de to grupper valgt ud, og hvorfor? Derefter anvender de resterende grupper samme fremgangsmåde.

Gruppearbejde 2: Hvad mener I, var de fem vigtigste grunde til at krisen udviklede sig?

Lav en planche med jeres 5 vigtigste grunde, (brug evt. padlet i stedet)(Det ligger ligefor at angiver grundene med ord, men prøv i stedet at vise grundene med tegninger eller billeder)

Klassediskussion

I fremlægger jeres planche for resten af klassen

Diskuter på klassen om der var tidspunkter, hvor krisen nemt kunne have været stoppet.

Muhammadkrisen 2: Personer, 2 lektioner

Gruppearbejde: Hvem synes I, man kan kalde fundamentalist?

Når man taler om fundamentalister, handler det ofte om religiøse fundamentalister, og mange i Danmark og resten af Europa kommer måske nemt til at tænke på nogle muslimer, når de tænker på fundamentalister. Muhammedkrisen giver eksempler på at andre også kan være fundamentalister.

I opgave 1b lavede I en oversigt over 4 personer, som I synes, man kan kalde fundamentalist. Fortæl de andre i jeres gruppe, hvilke 4 personer I har skrevet i jeres skema, og hvorfor I synes, de kan kaldes fundamentalister.

Alle gruppens bud på hvem, der kan kaldes fundamentalist, skrives på en padlet eller i et skema, så I i klassen kan se, hvor mange forskellige bud på fundamentalister, der er. Padletten (skemaet) skal bruges i klassediskussionen.

Klassediskussion

I klassediskussionen undersøger I sammen med jeres lærer, om der er en overrepræsentation af bestemte grupper af mennesker. Jeres forslag kan evt. grupperes ud fra overskrifterne: mand/kvinde, arabere/danskere, religiøse/ikke religiøse, politikere/ikke politikere, sprog, påklædning, andre grupperinger.

Klassediskussion b

I læser læserbrevet "Ytringsfriheden skamrides" fra Kristeligt Dagblad den 22/2 2008 (læserbrevet kan evt. læses op i jeres gruppe og svære ord undersøges og diskuteres):
<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/ytringsfriheden-skamrides>

På klassen diskuterer I, om man kan tale om "ytringsfrihedsfundamentalisme" i forløbet.

Ud fra klassens samlede oversigt over fundamentalisterne skal I nu prøve at bestemme forskellige former for fundamentalister (f.eks. tre forskellige former).

Muhammedkrisen 3: Kontrafaktisk historieskrivning, 2 lektioner

Gruppearbejde: Hvad nu hvis...?

Gense og repeter eventuelt den del af udsendelsen ”Bomben i turbanen”, der handler om krisens forløb, ca. 35 minutter fra 17.30-51.00 (brug uni login):

<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000>.

Jeres klasse deles i grupper på 2-3 elever, og hver gruppe skriver mellem ½ og 1 side om, hvad de tror, der var sket, hvis...

- Gruppe 1 skriver om, hvad der var sket, hvis Anders Fogh havde mødt ambassadørerne efter deres henvendelse den 31/10 2005?
- Gruppe 2 skriver om, hvad der var sket, hvis delegationen af imamer ikke var rejst til den arabiske verden og havde fortalt om Muhammedtegningerne?
- Gruppe 3 skriver om, hvad der var sket, hvis Anders Fogh i tv-udsendelsen i de arabiske lande havde taget afstand fra tegningerne, men understreget avisens ret til at bringe dem?
- Gruppe 4 skriver om, hvad der var sket, hvis de arabiske lande ikke havde boykottet danske varer, specielt Arla produkter?
- Gruppe 5 skriver om, hvad der var sket, hvis delegationen af imamer ikke havde taget ”grisebilledet” med til deres møde med repræsentanter fra den arabiske verden?
- Gruppe 6 skriver om, hvad der var sket, hvis Jyllandsposten havde valgt at bringe satiretegninger af både Jesus, Moses og Muhammed?

Kig eventuelt på tidslinjen og skriv, hvad der var sket med de forskellige begivenheder. I kan måske også bruge tidslinjen i dette link: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/laeren-af-muhammed-krisen>

Klassediskussion

Grupperne læser deres fortælling op for klassen, og I snakker om, hvor troværdig fortællingen er.

Klassediskussionen slutes af med, at klassen ser afslutningen af udsendelsen ”Bomben i turbanen” (Afsnittet fra 1.58.30 til 2.13.27 om forfattere og borgere fra Gøteborg, der på en bogmesse udtaler sig om ytringsfriheden og dens grænser).

Muhammedkrisen 4: Dilemmaer i krisen, 3X2 lektioner

Gruppearbejde: Demokratiske dilemmaer

I skal arbejde i grupper, og på baggrund af den viden I har tilegnet jer om fundamentalisme og Muhammedkrisen lave nogle dilemmaspil, som de andre grupper i klassen skal prøve at spille. I Muhammedkrisen var der mange mennesker, der tog beslutninger og gjorde noget, som fik betydning for krisens udvikling. Når man ser tilbage på krisen, kan det måske være nemt at påpege, hvor der burde være taget en anden beslutning, end der blev, men når man står i situationen, kan det være svært at vide, hvad man skal gøre. Der skal typisk tages hensyn til mange mennesker og flere synspunkter på samme tid. Ved at lave et dilemmaspil og prøve at spille nogle dilemmaspil kan I eksperimentere med at tage svære beslutninger, som har med Muhammedkrisen eller fundamentalisme at gøre.

Når I skal lave dilemmaspillene, skal I bruge en skabelon, som findes her:

<http://historielab.dk/til-undervisningen/spil/dilemma-spillet-dk/>

2 lektioner bruges til at lave drejebog, 2 lektioner bruges til at udarbejde dilemmaspiilet, 2 lektioner bruges til at spille spillene og samle op

Inden I går i gang, skal I på klassen snakke om og i fællesskab afklare, hvad et dilemma er.

Gruppearbejde

I jeres gruppe skal I starte med at blive enige om, hvad jeres dilemmaspil skal handle om. Lav et mindmap over, hvilke dilemmaer I har mødt i arbejdet med fundamentalisme og Muhammedkrisen, og hvad dilemmaerne har handlet om (I kan evt. lave brainstorm med post-it i stedet).

Vælg et af dilemmaerne ud og bestem, hvilke spørgsmål der skal indgå i jeres spil.

Gå derefter til dilemmaskebelonen og lav selve spillet: <http://historielab.dk/til-undervisningen/spil/dilemma-spillet-dk/>

Forslag til dilemmaer:

- Lav et dilemmaspil om Muhammedkrisens begivenhedsforløb/tidslinje og de beslutninger, der måtte tages af de involverede personer undervejs.
 - Følg f.eks. Jyllandsposten, Anders Fogh Rasmussen, Ahmed Akari eller en anden person gennem forløbet og indarbejd de dilemmaer og udfordringer, de stod med, i spillet.
 - Til inspiration: Gense den del af udsendelsen "Bomben i turbanen", der handler om krisens forløb, ca. 35 minutter fra 17.30-51.00 (brug uni login):
<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000>
- Arranger en fiktiv lejr tur for en klasse, hvor der både er muslimske, jødiske og kristne elever.

- Hvilke beslutninger og overvejelser er nødvendige for, at turen bliver en succes for alle?
- Lav et dilemmaspil om opstillingen af kunstværket *Fundamentalism* foran Europaparlamentet.
 - Hvilke beslutninger og overvejelser kunne have ligget bag et ja eller nej til opstillingen?
 - Til inspiration: Se brevveksling mellem Bendt Bendtsen og Martin Schulz om udstilling af kunstværket foran EU Parlamentet: <http://fundamentalism.dk/europaparlamentet-udstilling/>

Hvis eleverne er stærke til tysk, kan denne artikel fra SPIGEL Online være interessant: <http://www.spiegel.de/politik/ausland/installation-vor-europaparlament-keine-kinder-abrahams-a-1052524.html>
- Ytringsfrihed som fundamental demokratisk rettighed og ytringsfrihedens grænser
 - Til inspiration: Se eller gense afslutningen af ”Bomben i turbanen” (afsnittet fra 1.58.30 til 2.13.27 om forfattere og borgere fra Gøteborg, der på en bogmesse udtaler sig om ytringsfriheden og dens grænser).

Opgaver om Fundamentalisme og menneskerettighederne.

Jens Galschiøts kunstværk tager som bekendt udgangspunkt i jødedommen, islam og kristendommen, og knytter dermed fundamentalismebegrebet sammen med tro og religiøsitet. I jeres arbejde med fundamentalisme har I også stiftet bekendskab med andre former for fundamentalisme, f.eks. det man kunne kalde en ’ytringsfriheds fundamentalisme’ og ’national fundamentalisme’. De forskellige former for fundamentalisme har flere gange skabt konflikter rundt omkring i verden, og konflikterne har ofte ført til, at forskellige samfund og stater har prøvet at sikre sig mod lignende konflikter. FN’s verdenserklæring om menneskerettigheder kan ses som sådan et tiltag og opgaverne tager udgangspunkt i formuleringen om at ’alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder’.

Arbejd i grupper

Opgave 1. Fakta om holocaust (søg evt. svar på nettet)

- Beskriv Holocaust med 10 stikord
- Forklar kort, hvorfor nazisterne forfulgte jøderne, og hvorfor de skulle udryddes
- Hvilken funktion havde Davidsstjernen i jødeforfølgelserne (billede 2 og 4 nedenfor)
- Hvilken funktion havde ghettoerne (billede 5 nedenfor)?

Opgave 2. Fundamentalisme i holocaust.

Se billederne nedenfor igennem.

- Hvordan er billederne udtryk for fundamentalisme? Svar gerne i stikord. I jeres besvarelse skal der mindst være 1 stikord til hvert billede.

- Hvorfor står der på det første billede, at man kun skal købe i tyske butikker og ikke i kristne butikker?
- Hvorfor frarådede nazisterne tyskerne at handle med jøderne?

Opgave 3. Holocaust og menneskerettighederne

Oprettelsen af FN og udarbejdelsen af 'VERDENSERKLÆRINGEN OM

MENNESKERETTIGHEDERNE' er i høj grad et eksempel på, hvordan samfund prøver at sikre sig mod at konflikter, der lige er overstået, skal gentage sig.

Marker i uddraget af indledningen og artikel 1 fra menneskerettighedserklæringen, hvor I synes, at

Indledning

Da anerkendelse af den mennesket iboende værdighed og af de lige og ufortabelige rettigheder for alle medlemmer af den menneskelige familie er grundlaget for frihed, retfærdighed og fred i verden,

da tilsidesættelse af og foragt for menneskerettighederne har ført til barbariske handlinger, der har oprørt menneskehedens samvittighed, og da skabelsen af en verden, hvor menneskene nyder tale- og trosfrihed og frihed for frygt og nød, er blevet forkyndt som folkenes højeste mål,

Artikel 1

Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og de bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd.

Opgave 4. Fundamentalisme, holocaust og menneskerettighederne. Lav en collage med billede og tekst.

- Lav i gruppen en digital billedecollage (gerne med små tekststykker), der viser sammenhængen mellem fundamentalisme, holocaust, og menneskerettighederne.

Find billeder og tekststykker i det materiale, I har arbejdet med i fundamentalismeforløbet, eller find jeres eget materiale på nettet.

Billede 1: SA-folk med boykot-oprøb mod jødiske forretninger, 1933.

Billede: Nazistisk propaganda mod jødisk forretning i Berlin, 1933

Billede 3: Max Beckmann: Hölle der Vögel, 1938

Felix Nussbaum, Selbstbildnis mit Judenpaß, nach August 1943, Sammlung Felix Nussbaum der Niedersächsischen Sparkassenstiftung im Kulturgeschichtlichen Museum Osnabrück – Nussbaum wird 1944 in Auschwitz ermordet.

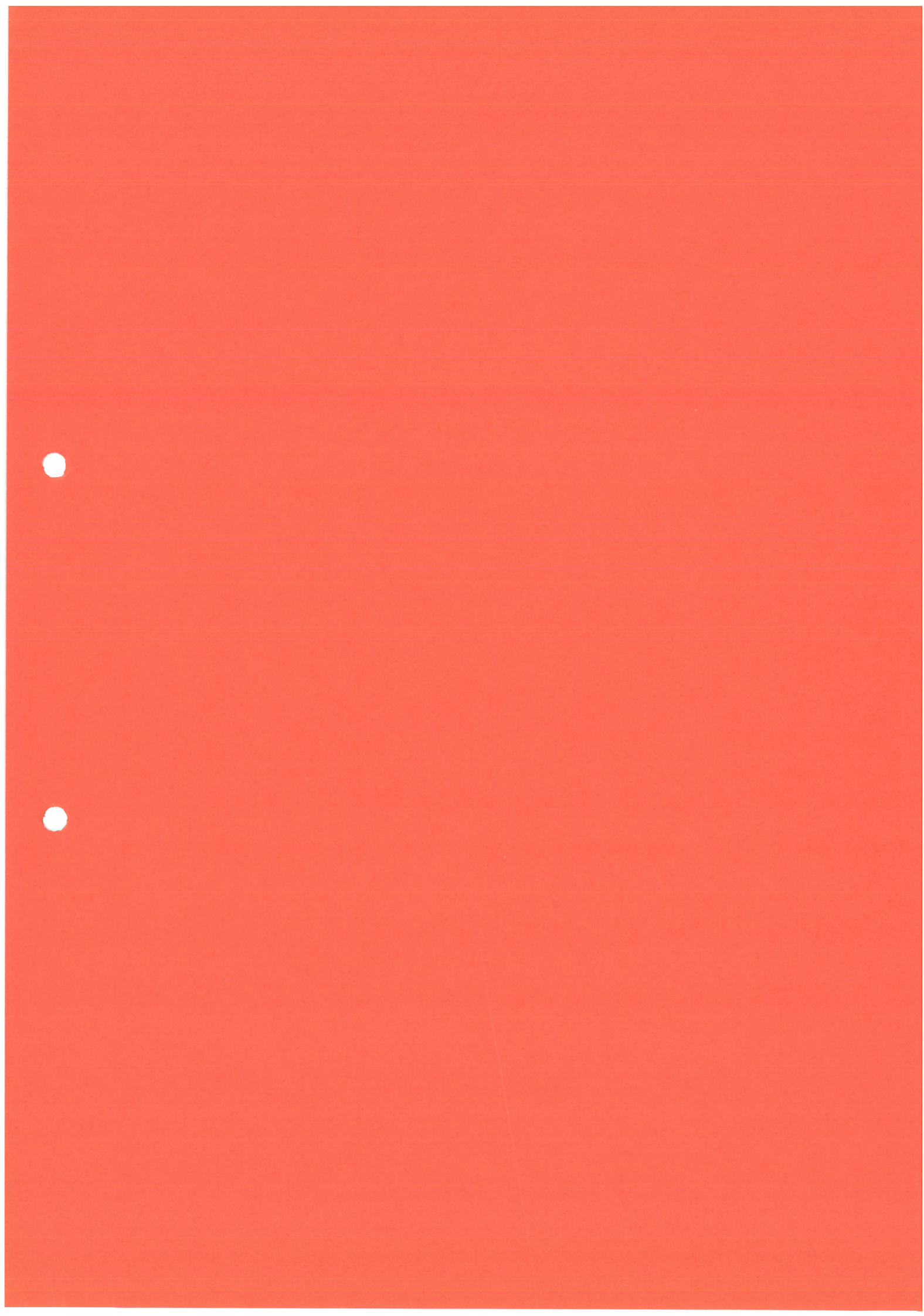
Billede 4: Selvportræt af jødisk kunstner, der blev myrdet i Auschwitz i 1944

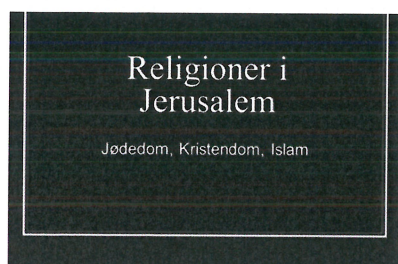
Billede 5: Sammenbragte overlevende fra opstanden i den jødiske ghetto i Warszawa. Fra 16.5 1943.

Billede 6: En kvindebarak fra Auschwitz, da den røde hær befrier lejren 27.1. 1945

Jødedom - islam - kristendom

Kendskab skaber venskab (<http://www.kendskabskabervenskab.dk/435406625>)

Gør dig klar til at åbne op for tre religioners forskelle og ligheder, jødedom, kristendom og islam. Udgangspunktet for de tre religioner er de samme, og de deler flere værdier. Ved at arbejde med materialet til kunstværket Fundamentalism, der er en del af Abrahams børn, åbner vi op for viden om og indblik i ligheder og forskelligheder i de tre religioner - *Kendskab skaber venskab*. Materialet lægger op til, at eleverne arbejder undersøgende og aktivt, mens de lærer.

Anvendelse af materialet

Materialet lægger op til et tværfagligt samarbejde mellem, kristendomskundskab, historie, samfundsfag og billedkunst, men kan også anvendes isoleret i de enkelte fag. Der er både fagfaglig viden til læreren og aktiviteter til eleverne. Vi anbefaler, at man besøger kunstværket med eleverne, men materialet kan benyttes uden.

Materialet tilgodeser forenklede fælles mål for fagene historie, billedkunst, kristendomskundskab og samfundsfag og primært til slutningen mellemtrinnet og udskolingen. Forløbene er tilrettelagt som en tretrinnsraket. Aktiviteterne lægger op til undervisning før, under og efter et evt. besøg.

Vi vil gerne samle dokumentation og inspiration. Så send gerne idéer, materialer, billeder, forløb..... til skolekirkevej@gmail.com og det vil kunne ses her på hjemmesiden.

God fornøjelse!!

Materialet er udarbejdet af:

Vejle Kommune:

lærer Camilla Mørch

lærer Trine Hindbo

University College Lillebælt:

lektor Henrik Ottesen

cfu-konsulent Astrid Danielsen

Skole-kirke-samarbejde, Vejle Provsti

skolekonsulent Pia Werborg

Spørgsmål m.m. rettes til:

Pia Werborg

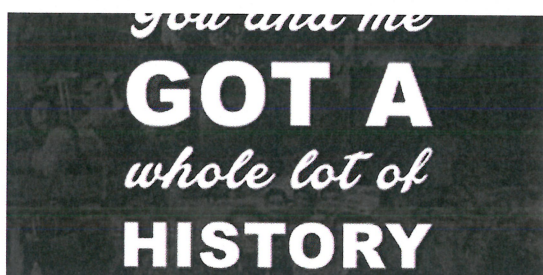
Mobil: 29170252

Mail: skolekirkevej@gmail.com

Historie

KILDE: <http://www.kendskabskabervenskab.dk/435406967>

Fundamentalisme og fundamentalister har flere gange i historien skabt både nationale og internationale konflikter. Siden årtusindeskiftet kan man nævne 11. september, Muhammedkrisen og flere terrorhandlinger både i Danmark og resten af Europa som eksempler på at religion og især de tre religioner, som Galschiøts kunstværk "Fundamentalism" handler om, har været indblandet og brugt som begrundelse for overgreb og terror. Af tidligere konflikter kan nævnes krisen i Mellemosten, Trediveårskrigen/Den Westfalske Fred og korstogene som konflikter, der ved første øjekast kan se ud til at skyldes, at nogle religiøse grundopfattelser ikke kan mødes og gå i spænd med andre religiøse grundopfattelser. 1. og 2. verdenskrig kunne nævnes som eksempler på konflikter, der udspringer af en national fundamentalisme og altså en anden form for fundamentalisme end den religiøse, som fundamentalismebegrebet ofte forbindes med.

Flere af konflikterne efter årtusindeskiftet er ofte blevet beskrevet som sammenstød mellem civilisationer jf. S.P. Huntingtons bog 'The clash of civilizations' eller som sammenstød mellem fundamentalismer jf. 'Fundamentalismernes sammenstød' af Tariq Ali. I de følgende forslag til historiefaglige undervisningsaktiviteter tages der udgangspunkt i, at det hverken er civilisationer eller fundamentalismer, men mennesker der handler. Aktiviteterne understøtter dermed et af formålene med historiefaget nemlig at styrke elevernes erkendelse af at være historieskabende, og at begivenheder altid har baggrund i nogle beslutninger, som nogle mennesker har taget.

Det faglige udgangspunkt, der skal være med til at nuancere og perspektivere fundamentalismebegrebet historisk, er Muhammedkrisen. I Muhammedkrisen indgår forskellige fundamentalistiske positioner, forskellige mennesker foretager nogle valg undervejs i krisen, som kunne have været anderledes, og eleverne får mulighed for at beskæftige sig med nogle af de dilemmaer, der var i krisen. En spændende sammenhæng mellem Muhammedkrisen og kunstværket 'Fundamentalism' er, at Galschiøt blev spurgt, om han ville være med til at afbilde Muhammed. Han afslog og lavede kunstværket 'Fundamentalism' i stedet.

Muhammedkrisen og fundamentalisme

Forud for følgende aktiviteter bør eleverne have arbejdet med begrebet fundamentalisme og hvad fundamentalisme er - se opgave under Billedkunst - skulpturanalyse.

I aktiviteterne arbejdes der ud fra følgende spørgsmål:

Muhammedkrisen – hvad skete der?

Hvorfor udviklede krisen sig?

Hvor i forløbet kunne krisen have været stoppet?

Hvad nu hvis...? Hvem er fundamentalister?

Muhammed krise og fundamentalisme

Materialer

Udpluk af temadokumentaren (samlet længde 150 min): Bomben i turbanen:

<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000>

Aktiviteter

Se den del af udsendelsen 'Bomben i turbanen', der handler om krisens forløb ca. 35 min fra 17.30 – 51.00), (brug uni login) Eleverne får udleveret spørgsmåls/notatark med nedenstående 2 spørgsmål inden de ser filmen. De udfylder arket individuelt

Hvad skete der det første år af Muhammedkrisen?

Tema fra KD om muhammedkrisen. Mange forskellige former for artikler er samlet som et temanummer:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/laeren-af-muhammed-krisen>

https://www.google.dk/search?q=m Muhammedkrisen+billeder&hl=da&rlz=1T4PLXB_

[daDK668DK668&tbm=isch&tbo=u&source=](https://www.google.dk/search?q=m Muhammedkrisen+billeder&hl=da&rlz=1T4PLXB_)

[univ&sa=X&ved=0ahUKEwiV4](https://www.google.dk/search?q=m Muhammedkrisen+billeder&hl=da&rlz=1T4PLXB_)

[M3j6IjUAhVEZCwKHXm](https://www.google.dk/search?q=m Muhammedkrisen+billeder&hl=da&rlz=1T4PLXB_)

[KDBAQ7AkIQQ&biw=1366&bih=612](https://www.google.dk/search?q=m Muhammedkrisen+billeder&hl=da&rlz=1T4PLXB_)

Læserbrev i Kristeligt Dagblad:

Ytringsfriheden skamrides:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/ytringsfriheden-skamrides>

Udpeg 4 forskellige personer fra udsendelsen, som man kunne kalde en fundamentalist
Lav en tidslinje (evt. TikiToki eller en fælles klassetidslinje af papir på væggen) over de væsentligste begivenheder det første år af Muhammedkrisen.

Tidslinjen kan evt. erstattes af en elektronisk billedcollage, der viser de væsentligste begivenheder.

Klassediskussion

Som forberedelse til diskussionen læses følgende læserbrev (læserbrevet kan evt. læses op for klassen og svære ord forklares

På klassen diskuteres om man kan tale om ytringsfrihedsfundamentalisme i forløbet?

Aktiviteter/opgaver

Opgaver om: Muhammedkrisen og fundamentalisme

Hvad skete der det første år af Muhammedkrisen?

Se den del af udsendelsen 'Bomben i turbanen', der handler om krisens forløb og udfyld de to skemaer nedenfor

(<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000> ca. 35 min fra 17.30 – 51.00), (brug uni login)

Begivenhed 1
Begivenhed 2
Begivenhed 3
Begivenhed 4
Begivenhed 5

Begivenhed 6
Begivenhed 7
Begivenhed 8
Begivenhed 9
Begivenhed 10
Begivenhed 11
Begivenhed 12

Muhammedkrisen og fundamentalisme

Udpeg 4 forskellige personer fra udsendelsen, som man kunne kalde en fundamentalist. Skriv i stikord hvorfor I vil betegne personen som en fundamentalist.

Person 1
Person 2
Person 3
Person 4

Muhammedkrisen og fundamentalisme

Gruppearbejde 1: Lav ved hjælp af programmet Tiki Toki (<http://www.skoletube.dk/>, brug uni login) en tidslinje over de væsentligste begivenheder det første år af Muhammedkrisen. Hvis klassen laver en fælles tidslinje af papir på væggen kan klassen evt. deles i 6 grupper. 2 grupper fremhæver vigtige begivenheder i perioden september til december, 2 grupper fremhæver begivenheder fra januar til april og 2 grupper fremhæver begivenheder fra april til november 2006.

Gruppearbejde 2: Lav en planche/padlet med, hvad I mener, var de fem vigtigste grunde til at krisen udviklede sig?

Gruppearbejde 3: Sammenlign i gruppen jeres bud på 4 fundamentalister. Begrund for de andre i grupper, hvorfor I mener, man kan kalde dem fundamentalister.

Ud af de bud på fundamentalister I nu har i gruppen, skal I i gruppen udvælge tre, som, I mener, er de bedste bud på en fundamentalist.

Fundamentalisme citater

Citater til fundamentalisme forløbet

Martha Nussbaum: At blive verdensborger er ofte en ensom affære.

Charles Taylor: Mennesker er væsener, som er i stand til at ræsonnere, elske, erindre eller anerkende den anden i en dialog

K.E. Løgstrup: Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd

Karl Raimund Popper: Ubegrænset tolerance må lede til tolerancens forsvinden

Immanuel Kant: Hav mod til at bruge din egen forstand, det er altså oplysningens valgsprog

Aristoteles: En ven er et andet selv

Dalai Lama: Fundamentalism is terrifying because it is based purely on emotion, rather than intelligence. It prevents followers from thinking as individuals and about the good of the world.

Pope Francis: Religious fundamentalism, even before it eliminates human beings by perpetrating horrendous killings, eliminates God himself, turning him into a mere ideological pretext.

Bono: Religion can be the enemy of God. It's often what happens when God, like Elvis, has left the building.

- Thomas Paine: To argue with a person who has renounced the use of reason is like administering medicine to the dead.
- Hanif Kureishi: Fundamentalism is dictatorship of the mind.
- King Hussein: Fundamentalism as it is called is not confined to the Muslim world. It is something that we have seen in different parts of the world. Let us hope that a dialogue between the followers of the three great monotheistic religions could help in putting an end to this.
- Moby: One of the reasons why fundamentalists are so aggressive in trying to promote fundamentalism is because deep down they know it's arbitrary. If you're comfortable with your belief you don't need to convince other people to agree with you.
- Salman Rushdie: Fundamentalism isn't about religion, it's about power.
- Friedrich Nietzsche: You have your way. I have my way. As for the right way, the correct way, and the only way, it does not exist.
- Albert Einstein: The difference between stupidity and genius is that genius has its limits.
- Nationalism is an infantile disease. It is the measles of mankind.
- Peace cannot be kept by force; it can only be achieved by understanding.
- Science without religion is lame. Religion without science is blind.
- Christopher Hitchens: It's called faith because it's not knowledge.
- Carl Jung: Knowing your own darkness is the best method for dealing with the darkness of others.
- George Orwell: All animals are equal, but some animals are more equal than others. (Animal Farm)
- Bob Dylan: Don't criticize what you can't understand.
- Harper Lee: You never understand a person until you consider things from his point of view.
- Václav Havel: Keep the company of those who seek the truth, and run away from

those who have found it.

Truth and love must prevail over lies and hatred.

Indifference and resignation, I believe, are the most serious forms of human decline into nothingness.

Mike Tyson: I am a Muslim. But I think Jesus would have a drink with me. He would be cool. He would talk to me.

Native American saying: Do not judge another man until you have walked two moons in his moccasins.

Charles Schultz: The best theology is probably no theology. Just love one another.

I don't think God wants to be worshipped. I think the only pure worship of God is by loving one another, and I think all other forms of worship became a substitute for the love that we should show one another.

Nelson Mandela: Religion is one of the most important forces in the world. Whether you are a Christian, a Muslim, a Buddhist, a Jew, or a Hindu, religion is a great force, and it can help one have command of one's own morality, one's own behaviour, and one's own attitude.

Thomas Jefferson: It is in our lives and not our words that our religion must be read.

Barack Obama: It was not a religion that attacked us that September day. It was al-Qaeda. We will not sacrifice the liberties we cherish or hunker down behind walls of suspicion and mistrust.

Desmond Tutu: The God who existed before any religion counts on you to make the oneness of the human family known and celebrated.

Thomas Hardy: The main object of religion is not to get a man into Heaven, but to get Heaven into him.

Thomas Paine: Belief in a cruel God makes a cruel man.

- *Kompetenceområde*

Kronologi og sammenhæng
Historiebrug

- *Kompetencemål*

Efter 6. klasse:

Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder.

Efter 9. klasse:

Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger.

Efter 6. klasse:

Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum

Efter 9. klasse:

Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid

- *Færdigheds-og vidensmål*

Efter 6. klasse:

Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng

Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering

Efter 9. klasse:

Eleven kan sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng

Eleven har viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger

Efter 6. klasse:

Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden

Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier

Efter 9. klasse:

Eleven kan udlede forklaringer på historiske forhold og forløb ud fra historiske scenarier

Eleven har viden om historiske scenariers funktion

Hva' nu hvis?

Materialer

Udpluk af temadokumentaren (samlet længde 150 min): Bomben i turbanen, <http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?co pydan=030609302000>

Ca. 35 minutter fra (17.30 – 51.00)

Brug Uni login

Tema fra KD om muhammedkrisen. Mange forskellige former for artikler er samlet som et temanr: se <https://www.kristeligt-dagblad.dk/laeren-af-muhammed-krisen>

Aktiviteter

Efter besøg

Gruppearbejde Hvad nu hvis...?

Kontrafaktisk historiefortælling - se eller gense den del af udsendelsen 'Bomben i turbanen', der handler om krisens forløb.

Klassen deles i grupper på 2-3 elever, og hver gruppe skriver mellem ½ og 1 side om, hvad de tror, der var sket, hvis...(hver elevgruppe får hver sin synsvinkel).

Hvis eleverne har svært ved at komme i gang med at skrive deres fortælling, kan de gå tilbage til deres egen tidslinje eller tidslinjen i KD og give et bud på, hvordan de enkelte nedslag på tidslinjen havde ændret sig hvis.....

Gruppearbejde:

Gruppe 1: Anders Fogh havde mødt ambassadørerne efter deres henvendelse den 31/10 2005?

Gruppe 2: Delegationen af imamer ikke var rejst til den arabiske verden og fortalt om muhammedtegningerne?

Gruppe 3: Anders Fogh i tv-udsendelsen i de arabiske lande havde taget afstand fra tegningerne, men understreget avisens ret til at bringe dem?

Gruppe 4: De arabiske lande ikke havde boykottet danske varer specielt Arla produkter?

Gruppe 5: Delegationen af imamer ikke havde taget 'grisebilledet' med til deres møde med repræsentanter fra den arabiske verden?

Gruppe 6: Jyllandsposten havde valgt at bringe satiretegninger af både Jesus, Moses og Muhammed?

Klassediskussion

Grupperne læser deres fortælling op for klassen, og der snakkes om, hvor troværdig fortællingen er.

Opgaver

Hvad nu hvis...?

Se eller gense den del af udsendelsen 'Bomben i turbanen', der handler om krisens forløb (<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000> ca. 35 min fra 17.30 – 51.00). (Brug uni login)

Klassen deles i grupper på 2-3 elever, og hver gruppe skriver mellem ½ og 1 side om, hvad de tror, der var sket, hvis... :

Gruppe 1: Anders Fogh havde mødt ambassadørerne efter deres henvendelse den 31/10 2005?

Gruppe 2: Delegationen af imamer ikke var rejst til den arabiske verden i december og fortalt om muhammedtegningerne?

Gruppe 3: Anders Fogh i tv-udsendelsen i de arabiske lande havde taget afstand fra tegningerne, men understreget avisens ret til at bringe dem?

Gruppe 4: De arabiske lande ikke havde boykottet danske varer specielt Arla produkter?

Gruppe 5: Delegationen af imamer ikke havde taget 'grisebilledet' med til deres møde med repræsentanter fra den arabiske verden?

Gruppe 6: Jyllandsposten havde valgt at bringe satiretegninger af både Jesus, Moses og Muhammed?

- *Kompetencområde*

Historiebrug

- *Kompetencemål*

Efter 6. klasse:

Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum.

Efter 9. klasse:

Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid.

- *Færdigheds-og vidensmål*

Efter 6. klasse:

Eleven kan konstruere historiske fortællinger.

Eleven har viden om struktur i historiske fortællinger.

Efter 9. klasse:

Eleven kan analysere konstruktion og brug af historiske fortællinger med samtids- og fremtidsrettet sigte.

Eleven har viden om historiske fortællingers brug i et samtids- og fremtidsrettet perspektiv.

Billed forbud og afgudsdyrkelse

Materialer

Artikel i Kristligt Dagblad 29/9 2007:
'Hvorfor må man ikke tegne Muhammed?' <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/hvorfor-m%C3%A5-man-ikke-tegne-muhammed>

Aktiviteter

Under besøget

Undersøg ved kunstværket om, der er citater fra de tre religioner, som kan give belæg for at forbyde tegninger af Muhammed, Jesus eller Moses. Er der citater, der siger noget om afgudsdyrkelse? Er der citater, der siger noget om, hvordan repræsentanter fra andre religioner skal behandles?

For at gøre opgaven mere overskuelig kan klassen deles i grupper og tildeles et antal citater, de skal læse igennem.

Gruppearbejde

Hvordan havde kunstværkets budskab og udtryk ændret sig, hvis det kun havde omhandlet 1 af religionerne, eller de tre religioner havde været adskilt i tre selvstændige kunstværker?

Hvad havde det betydet for muhammedkrisen, hvis Jyllandsposten havde lavet satiretegninger af både Moses, Jesus og Muhammed?

Gruppearbejde

Anden Mosebog indgår i både Toraen, Bibelen og Koranen. I kapitel 20 vers 3-4 står der: "Du må ikke have andre guder end mig. Du må ikke gøre dig noget udskåret billede eller noget afbillede af det, som er oppe i himmelen eller nede på jorden eller i vandet under jorden"

Kan I give nogle forklaringer på at tolkningen af dette bud har udviklet sig forskelligt i forskellige befolkningsgrupper indenfor hver religion og på tværs af befolkningsgrupper i de tre religioner

Hvordan kan der bygges bro mellem de forskellige tolkninger af billedforbudet?

Opgaver

Billedforbud og afgudsdyrkelse

Gruppearbejde 1: Læs artiklen i KD: 'Hvorfor må man ikke tegne Muhammed?' se <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/hvorfor-m%C3%A5-man-ikke-tegne-muhammed>

Undersøg ved kunstværket om, der er citater fra de tre religioner, som kan give belæg for at forbyde tegninger af Muhammed, Jesus eller Moses. Er der citater, der siger noget om afgudsdyrkelse? Er der citater, der siger noget om, hvordan repræsentanter fra andre religioner skal behandles?

Gruppearbejde 2: Hvordan havde kunstværkets budskab og udtryk ændret sig, hvis det kun havde omhandlet 1 af religionerne, eller de tre religioner havde været adskilt i tre selvstændige kunstværker?

Hvad havde det betydet for muhammedkrisen, hvis Jyllandsposten havde lavet satiretegninger af både Moses, Jesus og Muhammed?

Gruppearbejde 3: Anden Mosebog indgår i både Toraen, Bibelen og Koranen. I kapitel 20 vers 3-4 står der: "Du må ikke have andre guder end mig. Du må ikke gøre dig noget udskåret billede eller noget afbillede af det, som er oppe i himmelen eller nede på jorden eller i vandet under jorden"

Kan I give nogle forklaringer på at tolkningen af dette bud har udviklet sig forskelligt i forskellige befolkningsgrupper indenfor hver religion og på tværs af befolkningsgrupper i de tre religioner

Hvordan kan der bygges bro mellem de forskellige tolkninger af billedforbuddet?

- *Kompetenceområde*

Historiebrug

- *Kompetencemål*

Efter 6. klasse:

Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum.

Efter 9. klasse:

Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid

- *Færdigheds-og vidensmål*

Efter 6. klasse:

Eleven kan konstruere historiske fortællinger.

Eleven har viden om struktur i historiske fortællinger.

Efter 9. klasse:

Eleven kan analysere konstruktion og brug af historiske fortællinger med samtids- og fremtidsrettet sigte.

Demokratiske dilemmaer

Demokrati, dilemma eller konfliktspil vil kunne danne ramme om afrunding og opsamling på forløbet om muhammedkrisen og fundamentalisme. Eleverne vil på baggrund af de tilegnede færdigheder og viden kunne forholde sig nuanceret til relevante problemstillinger og blive sat i situationer, hvor deres viden og færdigheder må bringes i anvendelse.

Materialer

Skabelon til dilemmaspil på
HistorieLAB <http://historielab.dk/til-undervisningen/spil/dilemma-spillet-dk/>

Inspiration til udarbejdelse af dilemmaspil

<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000> ca. 35 min fra 17.30 – 51.00). (Brug uni login)

Aktiviteter

Udarbejdelse af dilemmaspil.

Elever skal i grupper lave deres eget dilemmaspil og efterfølgende kan eleverne i klassen prøve hinandens dilemmaspil.

Til inspiration: Se eller gense den del af udsendelsen 'Bomben i turbanen', der handler om krisens forløb

Følg f.eks. Jyllandsposten, Anders Fogh Rasmussen, Ahmed Akari eller en anden enkelt person gennem forløbet, formuler de dilemmaer de stod i og anvend dilemmaerne og udfordringerne i udarbejdelse af dilemmaspiilet. Arranger en fiktiv lejr tur for en klasse, hvor der både er muslimske, jødiske og kristne elever.

Hvilke nødvendige beslutninger og overvejelser

Se brevveksling mellem Bendt Bendtsen og Martin Schulz om udstilling af kunstværket foran EU Parlamentet

<http://fundamentalism.dk/europa-parlamentet-udstilling/>

Evt. på tysk

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/installation-vor-europaparlament-keine-kinder-abrahams-a-1052524.html>

Bomben i turbanen - temaudsendelse fra DR2, der handler om muhammedkrisens forløb <http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030609302000>

er nødvendige for at turen bliver en succes for alle?

Lav et dilemmaspil om opstillingen af kunstværket 'Fundamentalism' foran Europaparlamentet

Hvis eleverne er stærke til tysk, kan denne artikel fra SPIGEL Online være interessant:

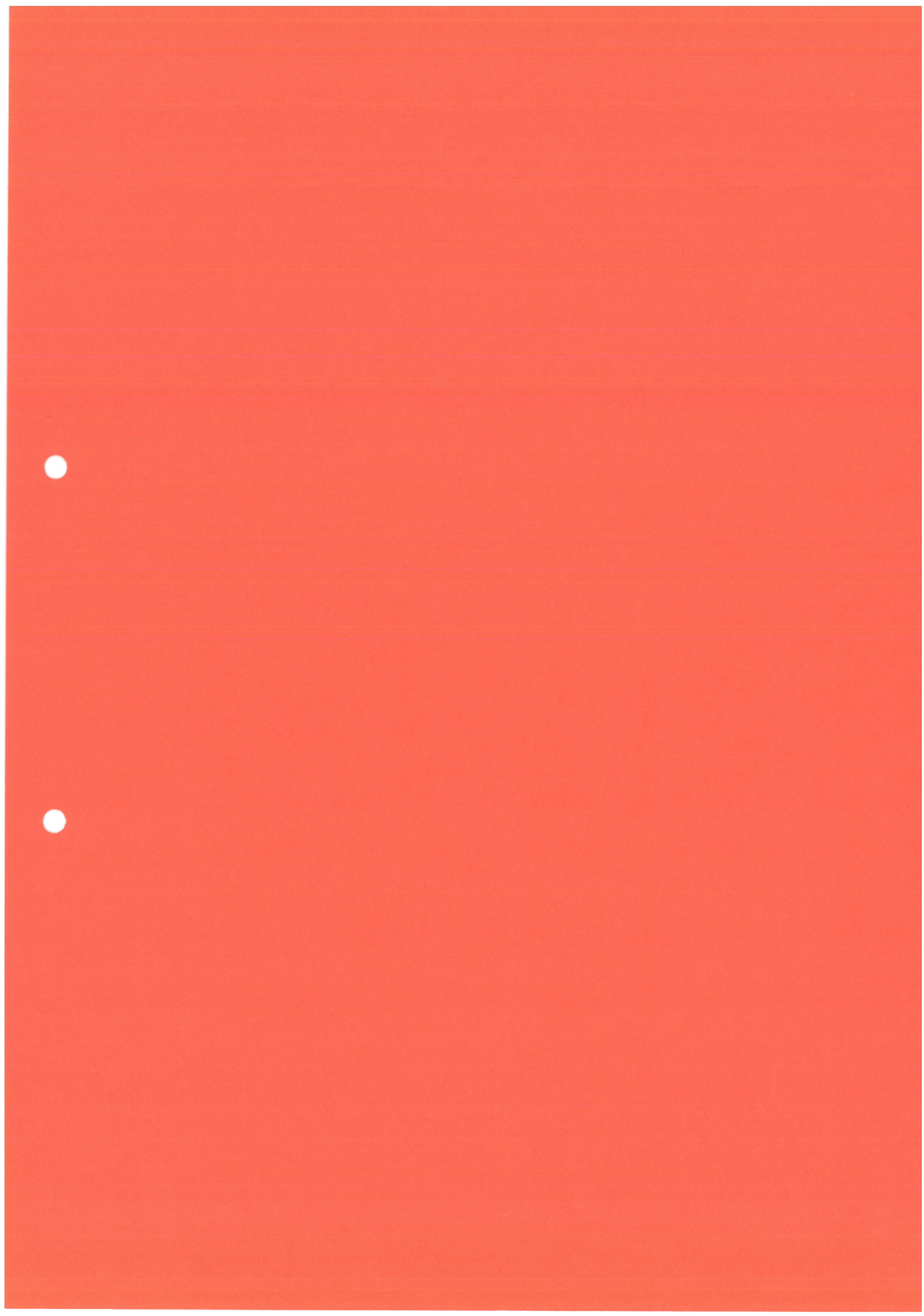
Ytringsfrihed som fundamental demokratisk rettighed og ytringsfrihedens grænser

Til inspiration: Se eller gense afslutning på 'Bomben i turbanen' (Afsnittet fra 1.58.30 til 2.13.27 om forfattere og borgere fra Göteborg, der på en bogmesse udtaler sig om ytringsfriheden og dens grænser.)

(Brug uni login)

Fagformålets stk. 3:

Elevernes historiske bevidsthed og identitet skal styrkes med henblik på, at de forstår, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte. Derved opnår eleverne forudsætninger for at leve i et demokratisk samfund.

Litteraturliste

OVERORDNET:

"Verdens religioner" af Janina Terhart mfl.
Horisont – grundbog i religion af
"Tro på tværs" af Flemming Madsen Poulsen.

ISLAM

"Jihad" af Rudolph Peters.
"Islam" af Peter Garde.
"Islam" af Jens Peder Agger
"Moderne islam – muslimer i Cairo af Jakob Skovgaard Petersen.
"Islam" af Jørgen Bæk Simonsen
"Islam – fra beduinkult til verdensreligion" af Jens M. Steffensen.
"99 spørgsmål om islam!" af Jan Hjärpe.
"Lydighed eller lovsang – om islam og kristendom" af Kurt Christensen.
"De muslimske broderskaber – brandslukkere eller brandstiftere" af Svend Lindhardt.
"Islam" af Helle Hinge.
"Islam" af Sue Penney.
"Nye muslimer i Danmark – møder og omvendelser" af Tina Gudrun mfl.
"Koranen" af Ellen Wulf.
"Islam – en introduktion" af Ziauddin Sardar mfl.
"Hvad er islam" af H.K. Neerskov.
"Islam" – lærbaggrunden for islam at kende – den tro, kultur og historie, der har skabt den moderne islamiske verden" af Phillip Wilkinson.
"Islam – Sådan kan islam også være" af Benny Andersen.
"Hvad er islam" af Tahar Ben Jelloum.

JØDEDOM

"Jødedom" af Carsten Bo Mortensen.
"Et spørgsmål om tro - Jødedommen" af Sue Penney.
"Jødedommen" af Flemming Madsen Poulsen.
"Jødedom" af Sue Penney.
"Så vælg da livet" af Bent Melchior.
"Jødedom" – tro og livsforståelse" af Bent Melchior.
"Islam – hjertesag" af Aminah Tønnesen.
"Jødedom" af Sara Kviat.
"Jødedom" af Helle Hinge.

KRISTENDOM.

"Mellem himmel og jord" af Claus Oldenburg.
"Jesus af nazaret" af Klematis.
"Reformationen" af Rene Bank Larsen.
"Frelsens hær" af Jens Peder Agger.
"De dræber kristne – om at leve som kristen, hvor det er livsfarligt at tro" af Tom Doyle.
"Kristendom" af Linda Woodhead.
"Ansgar – på mission blandt vikinger" af Knud Erik Andersen
"Paulus og de første kristne" af Knud Erik Andersen mfl.
"Kristendom" af Annika Hvithamar.
"Håndbog i Kristendom – fra skabelse til nutid" af Erik Thastum
"En lille bog om kristendommen" af Agnete Brink mv.
"Kristendom" af Carsten Bo Mortensen
"Kirke og Kristendom" af Carsten Bach Nielsen mfl.

Kontakt

Galleri Galschiøt
Banevænget 22, 5270 Odense N,
Tlf. 6618 4058 / 6170 3083, Mail: aidoh@aidoh.dk

**Links til undervisningsforløb i
Religionskundskab, Historie, Samfundsfag, Billedkunst,
Dansk og Engelsk
til Jens Galschiøt
skulpturen *Fundamentalism*
og dialogprojektet *Abrahams Børn*
<http://fundamentalism.dk/>**

Udarbejdet af UCL, Odense: cfulink.dk/76

Udarbejdet af UCL og Vejle: <http://www.kendskabskabervenskab.dk/>

Varde: <http://intranet.vardekommune.dk/media/1173424/Introduktion-til-udstillingen-og-laeringsmaterialet-A4.pdf>